

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Олександр Бєлоподіний

«25» квітня 2024

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

«Музичне мистецтво»

ОС магістр

на основі ОС бакалавр, магістр, ОКР спеціаліст

Освітня програма: Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

(денна та заочна форми навчання)

Умань – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування складають вступники, які вступають за спеціальністю 025 Музичне мистецтво (інструменталісти, вокалісти) та мають фахову підготовку за освітніми програмами ОС «Бакалавр», ОС «Магістр», ОКР спеціаліст.

До закладу вищої освіти приймаються особи, які мають диплом бакалавра, магістра або спеціаліста за спеціальністю «025 Музичне мистецтво» або за іншими спеціальностями.

Основною метою фахового випробування з музичного мистецтва є встановлення рівня: музичних і творчих здібностей; мистецького мислення; навичок повноцінної роботи та скоординованості виконавського апарату; умінь інтерпретувати музичні твори; знань музичного матеріалу; уміння використовувати спеціальну музичну термінологію в розгляді, висновках і узагальненнях щодо виконаних творів.

Вступний екзамен повинен виявити рівень володіння: виконавською майстерністю, різним музично-стильовим репертуаром, основами інтерпретації художнього образу у виконавській діяльності, здатністю взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення музичного матеріалу, враховуючи стильові особливості й естетичні напрями музичного мистецтва та репрезентувати власну художню інтерпретацію під час публічного виступу.

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що ставляться перед вступником на вступному екзамені, з метою виявлення різнобічності і функціональності його виконавської майстерності та інших професійних компетентностей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ВСТУПНИКІВ

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав	0 – 99	вступник виконує програму низького рівня складності; демонструє недостатню стабільність виконання музичних творів, припускається суттєвих помилок при відтворенні музичного тексту, не демонструє необхідних виконавських навичок для втілення художнього образу музичних творів; не проявляє артистизм; обмежено володіє технічною майстерністю; має фрагментарне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє незначні музично-теоретичні знання; висловлює власні міркування

			надто обмеженою кількістю музичних понять; має незначний словниковий запас
Склав	Початковий	100	вступник виконує програму низького рівня складності; демонструє недостатню стабільність виконання музичних творів, припускається суттєвих помилок при відтворенні музичного тексту, не демонструє необхідних виконавських навичок для втілення художнього образу музичних творів; не проявляє артистизм; обмежено володіє технічною майстерністю; має фрагментарне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє незначні музично-теоретичні знання; висловлює власні міркування надто обмеженою кількістю музичних понять; має незначний словниковий запас
		101 – 109	вступник виконує програму низького рівня складності; демонструє недостатню стабільність виконання музичних творів, припускається великої кількості суттєвих помилок при відтворенні музичного тексту; не проявляє артистизм; має опосередковані музичні здібності, обмежено володіє виконавськими вміннями і навичками; має слабо сформоване інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє незначні музично-теоретичні знання, вживаючи невелику кількість музичних понять; висловлює власні судження на елементарному рівні
		110 – 119	вступник виконує програму низького рівня складності; демонструє недостатню стабільність виконання музичних творів, припускається суттєвих помилок при відтворенні музичного тексту, не демонструє необхідних виконавських навичок для втілення художнього образу музичних творів; не проявляє артистизм; обмежено володіє технічною майстерністю; має фрагментарне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє незначні музично-теоретичні знання; висловлює власні міркування надто обмеженою кількістю музичних понять; має незначний словниковий запас

Середній	120 – 129	вступник виконує програму середнього рівня складності; демонструє недостатню стабільність виконання музичних творів; не проявляє артистизм, відчувається емоційно скуто; недосконало володіє технічною майстерністю, часто припускається помилок при відтворенні музичного тексту; має фрагментарне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; не розуміє художньо-образної своєрідності музичного мистецтва; демонструє посередні музично-теоретичні знання; висловлює власні думки з обмеженою кількістю музичних понять
	130 – 139	вступник виконує програму завищеного рівня складності; демонструє часткову стабільність виконання музичних творів, припускається помилок у музичному тексті; має невиразний (або зовнішній артистизм); недосконало володіє технічною майстерністю; має формальне, непереконливе інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє недостатні музично-теоретичні знання; обмежено використовує музичні поняття
	140 – 149	вступник виконує програму середнього рівня складності; демонструє часткову стабільність виконання музичних творів; має невиразний артистизм; недосконало володіє технічною майстерністю; має формальне, непереконливе інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; не завжди послідовно і логічно висловлює власні думки і судження, які потребують додаткових запитань і уточнень; не вміє самостійно аналізувати, узагальнювати і робити висновки
Достатній	150 – 159	вступник виконує програму завищеного рівня складності; демонструє достатню стабільність виконання музичних творів, однак, інколи під час виконання припускається незначних помилок у музичному тексті; має невиразний артистизм; добре володіє технічною майстерністю, але виконавські можливості дещо обмежені; має непереконливе (або формальне) інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; демонструє нестійкі музично-теоретичні знання,

		хоча обізнаний у найсуттєвіших музичних поняттях; не завжди послідовно висловлює власні міркування і судження
	160 – 169	вступник виконує програму високого рівня складності; демонструє достатню стабільність виконання музичних творів; має невиразний артистизм; добре володіє технічною майстерністю; має не завжди переконливе інтерпретаторське мислення і розуміння стилю, достатній професійний виконавський досвід; демонструє стандартне мислення, якому бракує власних міркувань, суджень і висновків
	170 – 179	вступник виконує програму високого рівня складності; демонструє достатню стабільність виконання музичних творів; має сформований артистизм; добре володіє технічною майстерністю; має переконливе, традиційне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю, достатній професійний виконавський досвід; має глибокі музично-теоретичні знання, однак, припускається неточностей у використанні та обґрунтуванні спеціальної музичної термінології, які потребують коригування
	Високий	
	180 – 189	вступник виконує програму найвищого рівня складності; демонструє високу стабільність виконання музичних творів; має сформований артистизм; відмінно володіє технічною майстерністю; технічні засоби виконання органічно підпорядковує змісту творів; має зріле, переконливе інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; у процесі виконання вносить корективи, що не заважають загальному враженню; виконує твори артистично й переконливо, що свідчить про наявність виконавського досвіду, мобільність та функціональність виконавського апарату; має ґрунтовні музично-теоретичні знання, але інколи припускається несуттєвих неточностей в обґрунтуванні спеціальної музичної термінології, які може самостійно коригувати

		190 – 199	вступник виконує програму найвищого рівня складності; демонструє високу стабільність виконання музичних творів; має органічний артистизм; відмінно володіє технічною майстерністю; технічні засоби виконання органічно підпорядковує змісту творів; має глибоке, зріле, індивідуальне інтерпретаторське мислення і розуміння стилю; у процесі виконання вносить корективи, що не заважають загальному враженню; виконує твори артистично й переконливо, що свідчить про наявність виконавського досвіду, мобільність та функціональність виконавського апарату; має поглиблені музично-теоретичні знання у межах програми; володіє спеціальною музичною термінологією; вдало використовує набуті знання і вміння в музичній діяльності.
		200	вступник виконує програму найвищого рівня складності; демонструє високу стабільність виконання музичних творів; має яскраво виражений, органічний артистизм; блискуче, переконливо, художньо довершено володіє технічною майстерністю; технічні засоби виконання органічно підпорядковує змісту творів; має глибоке, зріле, індивідуальне інтерпретаторське мислення і фундаментальне розуміння стилю; виконує твори артистично й переконливо, що свідчить про наявність виконавського досвіду, мобільність та функціональність виконавського апарату, широкий діапазон асоціативних зв'язків і відчуттів; має ґрунтовні й осмислені музично-теоретичні знання у межах програми; вільно володіє спеціальною музичною термінологією; майстерно і творчо використовує набуті знання і вміння в музичній діяльності.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Вступне випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається як середнє арифметичне оцінок за концертне виконання програми з фаху та колоквиум.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ФОРТЕПІАНО

Фахове випробування передбачає два етапи:

I етап. Концертне виконання програми з фаху.

II етап. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми з фаху).

I етап. Вступник повинен виконати програму з фаху, яка за ступенем складності відповідає випускній програмі освітнього ступеня «бакалавр» і складається із двох або декількох творів найвищої складності різних стилів, жанрів, форм і характерів, один із яких – поліфонічний твір (фуга не менше трьох голосів). Тривалість програми складає 25 хвилин. На розсуд фахової комісії допускається часткове виконання сольної програми.

II етап. Вступник повинен продемонструвати: власний загальнокультурний рівень та ерудицію в галузі музичного мистецтва; свої художні смаки й естетичні погляди; знання теоретико-методичної літератури зі спеціальності; знання основних етапів та закономірностей розвитку історії музики; володіння необхідною музичною термінологією; розуміння музичних понять та вміння їх обґрунтувати; вміння визначати стиль, зміст і форму творів, які виконує та обґрунтувати власну виконавську інтерпретацію творів.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО

Фахове випробування передбачає два етапи:

I етап. Концертне виконання програми з фаху.

II етап. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми з фаху).

I етап. Вступник повинен виконати програму з фаху, яка за ступенем складності відповідає випускній програмі освітнього ступеня «бакалавр» і складається із двох або декількох творів найвищої складності різних стилів, жанрів, форм і характерів. Баяністи й акордеоністи обов'язково повинні виконати поліфонічний твір (фуга не менше трьох голосів). Тривалість програми складає 25 хвилин. На розсуд фахової комісії допускається часткове виконання сольної програми.

II етап. Вступник повинен продемонструвати: власний загальнокультурний рівень та ерудицію в галузі музичного мистецтва; свої художні смаки й естетичні погляди; знання теоретико-методичної літератури зі спеціальності; знання основних етапів та закономірностей розвитку історії музики; володіння необхідною музичною термінологією; розуміння музичних понять та вміння їх обґрунтувати; вміння визначати стиль, зміст і форму творів, які виконує та

обґрунтувати власну виконавську інтерпретацію творів.

СОЛЬНИЙ СПІВ

Фахове випробування передбачає два етапи:

I етап. Концертне виконання програми з фаху.

II етап. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми з фаху).

I етап. Вступник повинен виконати два вокальні твори різного характеру, продемонструвавши повний діапазон та тембр голосу, навички володіння співацьким диханням, точну інтонацію, чітку дикцію, виразність, емоційність, артистизм.

II етап. Вступник повинен продемонструвати: власний загальнокультурний рівень та ерудицію в галузі музичного мистецтва; свої художні смаки й естетичні погляди; знання основного репертуару для свого типу голосу; вміння розказати про твори, які виконувалися, їх авторів; знання існуючих виконавських традицій, обґрунтування власної виконавської інтерпретації; знання творчості видатних співаків; знання основної методичної літератури, володіння необхідною музичною термінологією.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ФОРТЕПІАНО

1. Бай Ю. М. Художні й утилітарні (прикладні) переживання у музично-виконавській діяльності. Умань : Сочінський М. М., 2022. 359 с.

2. Гуральник Н. П. Історія музичної освіти України : курс лекцій для студентів музичних спеціальностей ВОЗ мистецького спрямування. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 31 с.

3. Гуральник Н. П. Науково-педагогічна школа піаністів у теорії та практиці музичної освіти і виховання. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 276 с.

4. Гуральник Н. П. Новий погляд на інтеграційні процеси в класі фортепіано. *Теорія і методика мистецької освіти*. 2004. Вип. 1 (6). С. 59–66.

5. Гуральник Н. П. Піаністи і музичне навчання в класі фортепіано: історія, теорія, практика. *Проблеми педагогіки музичного мистецтва: Становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні*. Ніжин : НДПУ, 2004. С. 99–109.

6. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті розвитку музичної педагогіки: історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 460 с.

7. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2009. 416 с.

8. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2003. 352 с.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО

1. Бай Ю. М. Психомоторика художньо-віртуозної побіжності баяніста (акордеоніста) : монографія. 2-е вид., доповнене. Умань : Видавництво УДПУ імені Павла Тичини, 2017. 653 с.

2. Бай Ю. М. Художні й утилітарні (прикладні) переживання у музично-виконавській діяльності. Умань : Сочінський М. М., 2022. 359 с.

3. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі. Київ : Муз. Україна, 1984.

4. Білий Є. М. Технологія гри на трубі. Лексика джазу : метод. Рекомендації : досвід анатомічного та фізіологічного дослідження проблем. Вінниця : Нова Книга, 2013. 168 с. : іл., ноти.

5. Власов В. П. Методика роботи баяніста над поліфонічними творами : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2010. 116 с. с.

6. Вовк Р. Оптимізація аплікатур як дієвий засіб вирішення завдань темброво-динамічної рівності звукоряду та пальцевої техніки кларнетиста. *Теоретичні та практичні питання культурології*. 2005. №18, С.89–97.

7. Горенко Л. М. Робота баяніста над музичним твором : метод. поради. Київ : Музична Україна, 1982. 52 с.

8. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підручник для вищ. та середніх муз. навч. закладів. Київ : Муз. Україна, 2004. 290 с.

9. Кабачок В., Юденич С. Школа гри на бандурі. Київ, 1958.

10. Князєв В. Ф. Теоретичні основи виконавської підготовки баяніста-акордеоніста : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 216 с.

11. Мимрик М. Темброво-виражальні засоби сучасного саксофонного виконавства. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Мистецтвознавство*. 2022. № 1 (54). С. 28–46.

12. Олексюк О. М. Методика викладання гри на народних інструментах : навчальний посібник. Київ : ДАККіМ, 2004. 135 с.

13. Опришко М. Школа гри на бандурі / Загальна ред. А.Омельченка. Київ : Муз. Україна, 1967.

14. Радзівіл Т. А. Теоретико-методичні основи формування виконавської майстерності баяністів-акордеоністів в умовах мистецько-педагогічної освіти : навч.-метод. посіб. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. 129 с.

15. Семешко А. А. Виконавська майстерність баяніста. Методичні основи : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2009. 144 с.

16. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2003. 352 с.

СОЛЬНИЙ СПІВ

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія. Київ : Українська ідея, 1999. 144 с.
2. Маркова О. М. Нариси зарубіжної музики 50-90-х років : навч. посіб. Одеса : Друкарський дім, 2010.
3. Ольховський А. Нарис з історії української музики: навч. посіб. Київ : Муз. Україна, 2003.
4. Побережна Г. І. Загальна теорія музики. Київ : Вища школа, 2004. 303 с.
5. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2005.
6. Юцевич Ю.Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2003. 352 с.

Затверджено на засіданні кафедри інструментального виконавства
(Протокол № 15 від 11 квітня 2024 року)

Голова фахової атестаційної комісії

Тетяна РАДЗІВІЛ

Завідувач кафедри

Тетяна РАДЗІВІЛ

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**